

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

Студенттер мен жас ғалымдардың
«ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ БІЛІМ - 2014» атты
IX халықаралық ғылыми конференциясы

IX Международная научная конференция
студентов и молодых ученых
«НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ - 2014»

The IX International Scientific Conference for
students and young scholars
«SCIENCE AND EDUCATION-2014»

2014 жыл 11 сәуір
11 апреля 2014 года
April 11, 2014

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ**

**Студенттер мен жас ғалымдардың
«Ғылым және білім - 2014»
атты IX Халықаралық ғылыми конференциясының
БАЯНДАМАЛАР ЖИНАҒЫ**

**СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
IX Международной научной конференции
студентов и молодых ученых
«Наука и образование - 2014»**

**PROCEEDINGS
of the IX International Scientific Conference
for students and young scholars
«Science and education - 2014»**

2014 жыл 11 сәуір

Астана

УДК 001(063)
ББК 72
Ғ 96

Ғ 96

«Ғылым және білім – 2014» атты студенттер мен жас ғалымдардың IX Халықаралық ғылыми конференциясы = IX Международная научная конференция студентов и молодых ученых «Наука и образование - 2014» = The IX International Scientific Conference for students and young scholars «Science and education - 2014».
– Астана: <http://www.eni.kz/ru/nauka/nauka-i-obrazovanie/>, 2014. – 5831 стр.
(қазақша, орысша, ағылшынша).

ISBN 978-9965-31-610-4

Жинаққа студенттердің, магистранттардың, докторанттардың және жас ғалымдардың жаратылыстану-техникалық және гуманитарлық ғылымдардың өзекті мәселелері бойынша баяндамалары енгізілген.

The proceedings are the papers of students, undergraduates, doctoral students and young researchers on topical issues of natural and technical sciences and humanities.

В сборник вошли доклады студентов, магистрантов, докторантов и молодых ученых по актуальным вопросам естественно-технических и гуманитарных наук.

УДК 001(063)
ББК 72

ISBN 978-9965-31-610-4

©Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық
университеті, 2014

Қорыта келгенде болашақ чемпиондарды жоғары сапалы дайындау мен табуға көмектесу, қажетті психикалық қалыптың дамуының алғы шарттарын анықтау – спорт психологиясысыз жүзеге асырылмайтыны анық. Спорттық әрекеттің психологиялық мәселелері бүгінгі таңда ең өзекті болып қала бермек. Спорттық әрекеттің негізгі сұрақтарын қарастырғаннан кейін біз оның болашағын елестетуіміз қажет. Олар зерттеулердің дамуының заңдылығымен анықталмайды, олар спорттың өзінің даму заңдылығымен анықталады.

Қолданылған әдебиет

1. Алешков И.А. Опыт психологического анализа спортивной деятельности. – Спорттық әрекет психологиясы жинағынан. М, ВНИИФК, 1978. 287с.
2. Алексеев А.В. О психологической подготовке в спорте. //Человек в мире спорта. Жаңа идеялар, технологиялар, перспективалар: Халықаралық конгресс баяндамаларының тезистері. – М, 1998. Т.2. – 356–357с.
3. Волков И.П. Задачи и формы психологического обеспечения подготовки высококвалифицированных спортсменов к соревнованиям. //Научные исследования и разработки в спорте. – 1994, - №1. -23-27с.
4. Немов Р.С. Психология: Учебник для студ. высш. пед. учеб. заведений: В 2 кн. – М.: 1994. -453с.
5. Спортивный Казахстан // Энциклопедический справочник //Составители: Жолымбетов О, Құлназаров А. - Алматы: «Арыс» Баспа үйі, 2004. -34-38с.
6. Толковый словарь спортивных терминов. //Составители: Суслов Ф.П., Вайцеховский С.М. – М.: ФиС, 1993. -345с.

ОӘЖ 159.9:796

ТЕРРОЛЫҚ АКТ БОЛҒАН ЖАҒДАЙДАҒЫ ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ ҚҰБЫЛЫС

Марзен Әділхан Сауатбекұлы

ЕҰУ, 3 курс студенті, Астана, Қазақстан

Террология өзінің мәні мен мазмұны бойынша терроризмнің ерекше әлеуметтік феномені ретіндегі ғылым болып табылады, терроризмнің себебі мен мақсаты, құрылымы, бір жақтылығы, мәні, терроризмнің эскалаторлық құрылысы, және оның жеке көрсетулері мен берілген осы құбылыспен күресу жүйесі. Террология өзінің мәні мен мазмұны бойынша терроризмнің ерекше әлеуметтік феномені ретіндегі ғылым болып табылады, терроризмнің себебі мен мақсаты, құрылымы, бір жақтылығы, мәні, терроризмнің эскалаторлық құрылысы, және оның жеке көрсетулері мен берілген осы құбылыспен күресу жүйесі [1; - 133б].

Бұл ұсыныс мақсаты объект жетекшісіне дұрыс бағытталуына және төтенше және қысылшаң жағдайларда дұрыс әрекет жасауға, сонымен қоса құқық қорғау органдарымен қылмысты тергеуге байланысты шартпен қамтамасыз етуге көмек көрсету.

Объектінің ерекшелігін ескере отырып оның жетекшілері құқық қорғау органдарымен бірлесе төтенше жағдай туындаған кезде міндетті тәртіппен ереже және келесі әрекет жоспарын жасау.

Біріншіден; жарылғыш зат болуы мүмкін, табылған күмәнді зат.

Соңғы уақыттары объектіде сондай заттар кездестіру жағдайы жиіленуде. Оларды кездестіргенде қандай әрекет жасау керек және қалай өзін өзі ұстау қажет?

Мынадай ескерту сипатындағы шаралар ұсынылады:

✓ Объект территориясына кіру және шығуда өткізу режимін күшейту, дабыл қаққыш жүйесін, аудио және видеожазбаларды орнату;

- ✓ Мекеме территориясын айналып көру және күмәнді заттар немесе жарылғыш заттар ретіндегі қауіпті заттар болуы мүмкін орындарды күнделікті тексеру;
- ✓ Қойма бөлмелерін мерзімді комиссиялық тексеру;
- ✓ Кадрларды тексеру және іріктеуді аса ұқыптылықпен өткізу;
- ✓ Төтенше жағдайында әрекет жасау жайлы практикалық сабақтар және ережелерді құқық қорғау органдары қызметкерлерімен бірлесе ұйымдастыру және өткізу;
- ✓ Қойма бөлмесін жалға беру келісім шарт қорытындысында міндетті түрде әкімшілік мекемелері өз карауына байланысты, берілетін бөлмені қажет жағдайда тексеруді жүзеге асыруға құқық беретін пункттерді қосу;

Күмәнді зат табылған жағдайда тез арада болған оқиғаны құқық қорғау органдары территориялық бөлімшелер телефонына хабар беріңіз.

Шұғыл тергеу топтары келгенше қызметкерлерге қауіпсіз, табылған заттан қашықта болуға нұсқау беріңіз.

Қажет жағдайда жоспарға сәйкес адамдарды эвакуациялауға кірісіңіз.

Заңға сәйкес жетекшіге өзінің қызметкерлерінің өмірі мен денсаулығына персоналды жауапкершілік артады.

Эксплуатация қызметімен, ТҚМ, өрт сөндіру күзетімен, жедел медициналық көмекпен, құқық қорғау органдары автокөлігі табылған орынға бөгетсіз баруы мүмкіндігін қамтамасыз етіңіз.

Табылған затқа қатынасқан адамдарды, шұғыл-тергеу топтары келгенше олар туралы мәліметті тіркеумен қамтамасыз етіңіз.

Барлық жағдайда затқа жақындамауға, түртпеуге, жасырмауға және орнын алмастырмауға нұсқау беріңіз. Табылған уақытын белгілеңіз.

Есте сақтаңыз: заттың сыртқы көрінісі негізгі мақсатын жасыруы мүмкін. Жарылғыш заттан қорғаныш ретінде кәдімгі тұрмыстық заттар қолданылады: сөмкелер, қорабшалар, пакеттер, ойыншықтар, және т.б.

Тағы да еске саламыз: жарылғыш немесе күмәнді затпен өзбетінше ешқандай да әрекет жасамаңыз - бұл көптеген құрбандықтар мен бұзылыстарға әкеп соғуы мүмкін!

Екіншіден: телефон арқылы түскен қауіп.

Қазіргі таңда телефон қойылған жарылғыш зат, бопсалау және куштеу, адамдарды кепілге алу жайлы ақпараттарды берудің негізгі тәсілі болып табылады. Ешбір дыбысты ескерусіз қалдырмаңыз. Алынған мәліметті құқық қорғау органдарына дер кезінде беруді қамтыңыз.

Құқық қорғау органдары шұғыл - іздестіру шараларын жүргізгенде берілген фактілер айтарлықтай көмектеседі[2; -45б.].

Персонал нұсқаулықтарында террористтік сипаттағы бопсалаумен телефондық хабарлама қабылдауда әрекет реті жайлы қосымша 1 сәйкес;

Ресми анықтама телефон объектісінде көрсетілген, автоматты номер анықтағыш (АОН) және аудиозаба аппаратымен жабдықтау.

Үшіншіден: жазбаша түрінде түскен қауіп.

Жазбаша түріндегі қауіп сізге пошта арнасы, дискетте ақпарат арқылы, жазбалар, анонимді жазбахат, және т.б формасында түсуі мүмкін.

Қосымша 2 анонимді материалдарға қатынас ережелерін персонал объект нақты сақтау.

Алынған мәліметтерді құқық қорғау органдарына уақытылы толықтай беруді қолға алыңыз.

Төртіншіден: кепілге алу.

Қандай болсын объект кепілге алу немесе ұстау орны болуы мүмкін. Сонымен қоса, қылмыскер өзінің төлем алу немесе саясаттық мақсаттарына жетуі мүмкін. Сәйкесінше, террористтер бұндай жағдайларда келісуші дәнекер рөліне көбіне объект жетекшісін пайдаланады.

Барлық жағдайда да адамдар өмірі саудаға айналады және үнемі қауіпте болады.

Кепілдік үнемі күтпеген жерден. Ескерту сипатындағы манағы шаралары бірге (объект территориясына кіру және шығуда өткізу режимін күшейту, дабыл қаққыш жүйесін, аудио және видеожазбаларды орнату, кадрларды тексеру және іріктеуді аса ұқыптылықпен өткізу, төтенше жағдайында әрекет жасау жайлы практикалық сабақтар және ережелерді құқық қорғау органдары қызметкерлерімен бірлесе ұйымдастыру және өткізу) сіздің объектіңізде адамдарды кепілге алу мүмкіндігін азайтуға көмек береді.

Адамдарды кепілге алғанда қажет:

- ✓ Объектіде болған жағдай жайлы тез арада құқық қорғау органдарына хабар беру;
- ✓ Террористтермен келісімге инициативті кіріспеу;
- ✓ МЧС, жедел медициналық көмек көлігімен, құқық қорғау органдары қызметкерлері объектісіне бөгетсіз баруы мүмкіндігі шарасын қабылдау;
- ✓ Арнайы жасақталған ФСБ, МВД қызметкерлері келісімен оларды қызықтыратын ақпарат алуларына көмек көрсету;
- ✓ Қажет жағдайда, егер ол адамдар өміріне және денсаулығына байланысты болса, қылмыскер талабын орындау. Өзіңнің және айналадағы адамдардың өмірін тәуекелге салмау, қылмыскерге қарсы шықпау;
- ✓ Адам құрбандығына, қылмыскердің қару қолдануына әкелетін әрекетке жол бермеу. Телефон арқылы террористтік сипаттағы қауіптен тұратын хабарлама қабылдау реті. Құқық қорғау органдарына жасалған қылмысты ашу және қылмыскерді іздестіруде келесі біздің әрекеттеріміз мәнді көмек болды:
- ✓ Әңгімені сөзбе сөз есте сақтауға және қағазға жазып қоюға тырысыңыз.
- ✓ Әңгіме барысында қоңырау шалушының жынысын, жасын және оның сөйлеуіндегі ерекшеліктерге мән баріңіз:
- ✓ Даусы (жай, қатты, жуан, жіңішке);
- ✓ Сөйлеу темпі (тез, баяу);
- ✓ Сөйлеуі (айқын, кекештік, акцентпен немесе диалектімен, бұрмала);
- ✓ Сөйлеу манерасы (мазақпен, әдепсіз сөздермен);
- ✓ Дыбыстық фонға міндетті түрде көңіл бөліңіз (автокөлік немесе теміржол транспорты телерадиоаппаратура дыбысына, дауыстарға және т.б шуына) .
- ✓ Қоңырау сипатына көңіл бөліңіз (қалалық немесе қалааралық).
- ✓ Міндетті түрде әңгімелесудің нақты уақытын және жалғасын белгілеңіз.
- ✓ Барлық жағдайда да әңгімелесу барысында сұрақтарға жауап алуға тырысыңыз.

Қолданылған әдебиет

1. Олышанский Д. Психология терроризма Изд.: Питер, 2002. 288 б.
2. Халықаралық терроризм және экстремизммен күрес саласындағы негізгі терминдер мен ұғымдардың қазақша-орысша түсіндірме сөздігі/ Құрастырушылар: О.А.Грицаенко, З.Ғ.Қазиев, С.Б.Қоянбекова, Қ.Шадықұлұлы, Қ.Ә.Шалқаров.- Алматы: Арыс, 2008.- 112б.

УДК 177.1

СОЦИОКУЛЬТУРНЫЙ АСПЕКТ ЛИЧНОСТНОЙ КУЛЬТУРЫ СТУДЕНТА ПЕДАГОГИЧЕСКОГО ВУЗА В УКРАИНЕ

Мельник В. В.

melnik-filosof@mail.ru

доктор философских наук, доцент кафедры философии, социально-политических и правовых наук Донбасского государственного педагогического университета

Шульга Т. Ю.

tashulga@ukr.net